

TALHA APAK

Yeminli Mali Müşavir (YMM)
talha.apak@paradergi.com.tr

Bilanço döneminin yaklaştığı şu günlerde, şirket alacak ve satacaklar ile şirket yönetenler bilanço ve gelir tablolarını doğru okumalı ve buna göre kararlar almalı...

Bilançoları doğru okumalıyız

FİNANSAL tablolar, temel mali tablolar ve ek mali tablolar olmak üzere ikiye ayrılır. a) Temel Finansal Tablolar, Bilanço (dipnot ve ekleriyle birlikte) Gelir Tablosu (dipnot ve ekleriyle birlikte) Satışların Maliyeti Tablosu. b) Ek Finansal Tablolar, Fon Akım Tablosu Nakit Akım Tablosu, Kar Dağıtım Tablosu ve Öz Kaynaklar Değişim Tablosu olarak sıralanabilir.

Bilanço, işletmenin varlıklarını ve bu varlıklara sahip olmak için kullandığı kaynakları gösteren mali tablodur. Gelir tablosu ise, işletmenin belli bir dönemde elde ettiği tüm gelirler ile aynı dönemde katlandığı bütün maliyet ve giderleri ve bunların sonucunda işletmenin elde ettiği dönem net kârı veya zararını gösteren finansal tablodur.

ÖNCE DOĞRU ANALİZ

Finansal analiz, bir firmanın mali durumunu, faaliyet sonuçlarını ve finansal yönden gelişmesini değerlendirebilmek, gelişme yönlerini saptayabilmek ve o firma ile ilgili geleceğe dönük tahminlerde bulunabilmek için mali tablolarda yer alan kalemler arasındaki ilişkilerin ve bunların zaman içinde göstermiş oldukları eğilimlerin incelenmesidir. Finansal analizin üç amacı var. Bunlar, yönetim analizleri, kredi analizleri ve yatırım analizleri olarak sıralınır. Analiz sonucunda elde edilen bulguların doğruluğu, analizde kullanılan finansal verilerin elde edildiği finansal tabloların doğruluğuna bağlıdır. Finansal tablolar analizinde asıl önemli olan analiz, bulgularının yorumlanması ve sonuçlara ulaşılması olarak özetlenebilir.

Finansal tablolar yüzde 100 doğru değildir ve geçici niteliktedir. Bir varlığın gerçek değeri ancak satılması veya işletmenin tasfiyesi sırasında ortaya çıkar. Finansal tablolar asıl olarak tarihi niteliktedir. Maddi duran varlıklar, tarihi maliyetlere göre hazırlanmakta ve yeniden değerlendirme ve enflasyon düzeltilmesi yapılmaması durumunda, bilançolarda maliyet bedeli eksi amortisman tutarı olarak gösterilir. Finansal tablolar farklı tarihlerde farklı para değerleri ile olan işlemleri ve farklı değerlendirme yöntemlerini yansıtır. Finansal tablolar nakit esastan çok, tahakkuk esasına göre hazırlanır. Finansal tablolar, bir firmanın mali durumuna etki yapan tüm faktörleri göstermez. Örneğin, firmanın müşteri ve tedarikçileri ile iyi

ilişkileri, yönetim kadrosunun yetenekleri, imajı gibi faktörler rakama çevrilerek finansal tablolara yansıtılamaz.

DOĞRU RASYOLAR

Çok miktardaki oran hesaplayarak oranlar karmaşası yaratmak değil, az ama bir anlamı bir yorumu olan oranlar hesaplamak hedef olmalıdır. Bu çerçevede kullanılan oranları şöyle sınıflandırmak mümkün...

■ İşletmenin likidite durumunun analizi için hesaplanan oranlar.

■ İşletmenin finansal durumu ile ilgili oranlar.

■ Bilanço varlıklarının kullanılması ile ilgili hesaplanan oranlar.

■ Kârlılık ve faaliyet sonuçları ile ilgili oranlar.

■ Kredi taksiti ve faiz ödeme gücünü ölçen oranlar.

■ Büyüme ile ilgili oranlar.

Bu çerçevede kullanılan bazı önemli oranları ise şöyle açıklayabiliriz.

■ **Likidite Oranları:** İşletmenin kısa süreli borçlarını ödeyebilme gücünü ve çalışma sermayesinin yeterli olup olmadığını saptayabilmek için kullanılır.

■ **Finansal Yapı Oranları:** Öz sermaye ile borçlanma arasındaki ilişkiyi inceler. Diğer adı, borçlanma oranlarıdır.

■ **Faaliyet Oranları:** İşletme varlıklarının verimli kullanılıp kullanılmadığını ölçmeye yarar. Bu amaçla, varlıklar toplamı veya varlık kalemleri ile satışlar arasında ilişki kurulur.

■ **Karlılık Oranları:** İşletmenin faaliyetleri sonucunda ölçülü ve yeterli bir kar elde edip etmediğini ölçmeye yarar. Kar ile kaynaklar ve kar ile satışlar arasında ilişki kurulur.

Özellikle “bağımsız denetim” kapsamında olmayan işletmeler, hazırladıkları finansal tabloları manipülasyon amacıyla ya da bilgi yetersizlikleri nedeniyle eksik veya yanlış hazırlayabilirler. Bu durum dikkatte alınarak analiz yapılması gerekir. İlk analiz veya gözlem yapılırken, karşılık ayırma/ayırmama, amortisman ayırma/ayırmama, stok ve kasa tutarını yüksek gösterme, kayıt dışı gider ve gelirler, grup şirketlerinden örtülü kazanç aktarma, örtülü sermaye konulması vb. konularına dikkat edilmelidir.